

Håndbog til biodiversitet på byens skoler

- Et redskab til skoler, som ønsker mere biodiversitet og lokal naturdannelse

Udarbejdet med hjælp fra:

Klimaambassadører fra Øster Farimagsgades Skole, Korsager Skole, Lundeusskolen og Valbyskolen - 6. til 8. årgang.

Klimaambassadøruddannelsen faciliteres af Bæredygtig Generation i Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, under Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune.

Maj - juni 2024

KLIMA
AMBASSADØR
UDDANNELSEN

ABU Bæredygtig
Generation

Københavns Naturskole

- Vi skaber læring i naturen!

Baggrund - fra strategi til handling

D. 23. marts 2023 vedtog Københavns Borgerrepræsentation strategien for "Biodiversitet i København" med tilhørende handleplan for perioden 2022-2025.

Strategien tilsiger at alle skoler og institutioner, inden 2050, har etableret "udearealer, som bidrager til formidling af biodiversitet til børn, samt uderum med flora og fauna til naturformidlings- og læringsaktiviteter".

Børne- og Ungdomsforvaltningen har derfor bedt klimaambassadørerne om at bidrage til en håndbog til byens skoler, som skal give inspiration til undervisningen, og gøre det let at komme i gang med biodiversitetstiltag på skolen. Klimaambassadørerne er 20 elever fra Øster Farimagsgades Skole, Korsager Skole, Lundehusskolen og Valbyskolen - 6. til 8. årgang.

Håndbogens del 1 giver forslag til hvordan anlæg af biodiversitet på skolen kan indtænkes som del af undervisningen.

I del 2 giver klimaambassadørerne deres forslag til hvordan biodiversiteten kan bidrage til undervisningen og det gode frikvarter, samt hvordan skolen kan sikre ejerskab blandt eleverne, til at passe på og vedligeholde biodiversiteten.

I håndbogens del 3 kan man læse om hvordan skolen søger støtte fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, i forbindelse med anlæg af biodiversitet, samt hvilke punkter, der kan være gode at være opmærksomme på.

Indhold

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

- 1 - Derfor er det vigtigt at skolerne bidrager til biodiversitetskrisen i København
- 2 - Tab af biodiversitet: Årsagsbehandling eller symptombehandling?
- 3 - Styrk elevernes færdigheder og viden om biodiversitet
- 4 - Inddrag eleverne i undersøgelsesfasen
- 5 - Inddrag eleverne i beslutningsfasen
- 6 - Inddrag eleverne i anlæg af biodiversitet på skolen

Del 2

Klimaambassadørernes perspektiver og idéer

- 1 - Inddragelsesprocessen
- 2 - Hvordan kan biodiversitet på skolen bruges i undervisningen?
- 3 - Hvordan kan biodiversiteten bidrage til det gode frikvarter?
- 4 - Hvordan kan man få skolens elever og personale til at værne om biodiversiteten på skolen?
- 5 - Hvordan kan skolen drifte og vedligeholde biodiversitetsområder?

Del 3

Hjælp, økonomi og sikring af positivt aftryk på biodiversiteten

- 1 - Hvordan kan skolen få støtte og økonomi til anlæg af biodiversitet?
- 2 - Opmærksomhedspunkter

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

1

Derfor er det vigtigt at skolerne bidrager til biodiversitetskrisen i København

Forskningen peger på, at jo flere og jo større områder med vild natur der er tæt på hinanden, desto nemmere kan naturen opretholde sine naturlige balancer og udvikle sig. Man kan altså sige, at når der er flere naturlige og vilde åndehuller, på skolerne i Københavns Kommune, er der også større chancer for, at skolerne bidrager positivt til biodiversitetskrisen, og dermed er medvirkende til at bremse tilbagegangen dyre- og plantearter.

Det er derfor vigtigt at flere og flere skoler og institutioner også tager ansvaret på sig og lader et større eller mindre område blive til vild natur. Ved anlæg af nye biodiversitetstiltag kan man hente inspiration, ud fra de 11 biodiversitetstiltag på side 9, som Klimaambassadørholdet har arbejdet med gennem hele projektet. Desuden har Københavns Naturskole udarbejdet et artsskema med hjemmehørende træer og planter, som inspiration til et fornuftigt plantevalg. Når der skal etableres nye biodiversitetstiltag i en skolegård, skal man huske, at jo flere tiltag der etableres, jo større chance er der for at skabe den nødvendige variation på området. Denne variation sikrer bedre livsbetingelser for dyre- og plantearter.

Klimaambassadørerne arbejder her med teorien om øbiogeografi under det praktiske arbejdet med biodiversitet.

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

2

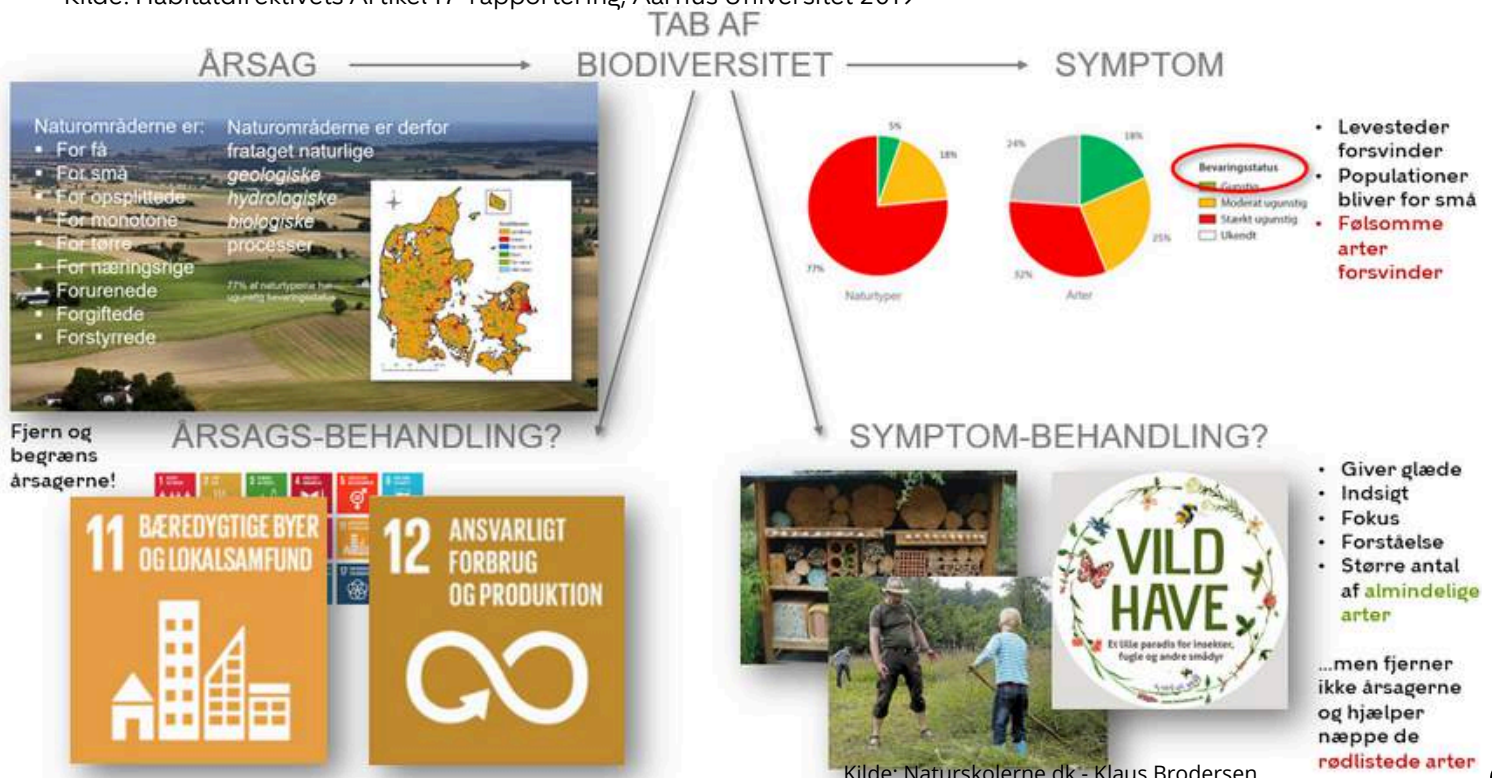
Tab af biodiversitet - Årsagsbehandling eller symptombehandling?

Naturen og arterne i et område skal have gunstig bevaringsstatus - tilstanden skal være stabil eller i forbedring, for at opretholde biomassen og arterne. De to cirkler herunder, viser hvordan naturtyperne og arterne har det i Danmark. Vi ved, at arter og naturtyper med ugunstig bevaringsstatus (gul og rød) forsvinder fordi deres levesteder er forsvundet. At foretage meningsfulde biodiversitetstiltag forudsætter derfor, at vi styrker og beskytter disse arter og naturtyper.

Vi må med andre ord årsagsbehandle (se årsagerne i skemaet herunder), hvis vi skal gøre en forskel.

De almindelige ikke sjældne arter (grøn) er til gengæld dem, som desværre alt for oftest kun får hjælp, når der laves biodiversitetstiltag. Det er tiltag som fx insekthoteller, fuglekasser, kvashegn, små "grønne og vilde" områder. Disse tiltag er fine, når der skal skabes opmærksomhed på biodiversitetskrisen, men årsagerne skal stadig behandles før det vil få positiv effekt.

Kilde: Habitatdirektivets Artikel 17-rapportering, Aarhus Universitet 2019

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

3

Styrk elevernes viden og færdigheder om biodiversitet

Book naturfaglige forløb om biodiversitet

I Afdelingen for Bæredygtig Udvikling (ABU) har vi flere eksterne læringsmiljøer, hvor bl.a. Naturkolonierne, Øresundsmiljøskolen og Københavns Naturskole har stor erfaring med arbejdet omkring biodiversitet i undervisningen.

Kontakt til de eksterne læringsmiljøer findes her. Man er meget velkommen til at skrive eller ringe hvis man har spørgsmål eller ønsker til aktiviteter og tiltag (se QR kode)

Brug skolens lokalområde til undersøgende læring

Undersøg eksisterende grønne områder på og ved skolens matrikel. Eleverne kender områder i forvejen og man kan hurtigt lave små undersøgelser om biodiversitet, før et større projekt sættes i værk på skolen.

Kompetenceudvikling til dig som lærer

På Københavns Naturskole kan du som lærer få udvidet dine naturfaglige kompetencer og didaktiske metoder til at bruge skolens biodiversitetstiltag i egen undervisning.

Københavns Naturskole kan tilbyde særligt aftalte aktiviteter, hvor naturfagslæreren sammen med sin klasse, teoretisk og praktisk, skal arbejde med emnet biodiversitet, udføre forsøg og lære hvordan man kan måle og bidrage til at forbedre biodiversiteten i et naturområde. Aktiviteterne kan også tilbydes en mindre gruppe naturfaglærere, pædagoger osv. efter særlig aftale.

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

4

Inddrag eleverne i undersøgelsesfasen

Når I har besluttet at få anlagt biodiversitet på skolen, og eleverne har fået grundlæggende forståelse for biodiversitet, kan I inddrage dem i den første proces. Til denne fase kan følgende to ark bruges og indtænkes i undervisningen.

Ark 1 - Hvordan bliver skolens udearealer brugt?

- Lad eleverne observere forskellige oplagte arealer til biodiversitet i et frikvarter.
- Interviewe elever fra forskellige årgange.

Formålet er at på øje på hvordan skolens områder bliver brugt af eleverne på skolen, så det sikres at man ikke ødelægger et områdes funktion. Måske observationer og interviews endda giver idéer til hvordan biodiversitet kan skabe nye funktioner eller løse udfordringer i frikvarterne?

Ark 1 - Hvordan bruges skolens arealer?		Område:
Observationer		Interviews
Hvordan bliver området brugt? (beskriv hvilke lege, ophold mm.)		Hvordan bruger du området?
Er der steder, flader e.l. i områder der ikke bliver brugt?		Hvilke lege / aktiviteter er særligt gode ved området?
		Er der noget af området der ikke bliver brugt? Hvorfor?

Ark 2 - Muligheder og forhindringer for biodiversitet på skolen

Lav en aftale med skolens tekniske ejendomsleder til en rundtur på skolens udearealer.

Undervejs kan I sammen snakke om:

- Hvor er det oplagt på den lokale matrikel at anlægge biodiversitet? Og hvilken slags?
- Er der grønne arealer i nærheden eller i forlængelse af skolen? Kunne man lave biodiversitetskorrider og forbinde disse?
- Hvilke forhindringer for biodiversitet er der? (fx ledninger, vandrør, faskiner, fredede bygninger o.l.)

Lad eleverne løbende udfylde ark 2.

Ark 2 - Muligheder og forhindringer for biodiversitet på skolen			
Område:	Muligheder for biodiversitet:	Område:	Muligheder for biodiversitet:
Forhindringer for biodiversitet:		Forhindringer for biodiversitet:	
Område:	Muligheder for biodiversitet:	Område:	Muligheder for biodiversitet:
Forhindringer for biodiversitet:		Forhindringer for biodiversitet:	

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

5

Inddrag eleverne i beslutningsfasen

Det kan øge ejerskabet, hvis eleverne inddrages i beslutningerne af hvilke biodiversitetstiltag, der skal anlægges på skolen. Her et par forslag til hvordan det kan indtænkes i undervisningen.

Biodiversitetstiltagskort

Til klimaambassadørforløbet har vi udviklet 11 biodiversitetstiltagskort. Disse kan printes og bruges under forarbejdet sammen med eleverne, for at overskueliggøre projektet og danne overblik over muligheder. Tiltagene skal ses som inspiration til skolens biodiversitetsprojekter og flere tiltag er specielt tænkt til områder, hvor man ikke har bar jord og hvor der er meget lidt plads. De 11 tiltag indeholder tilsammen en bred vifte af vigtige tiltag til at skabe størst mulig variation, så projekterne får størst mulig chance for at lykkes.

Ark 3 - Hvilke biodiversitetstiltag er det oplagt at anlægge?

Lad eleverne tage udgangspunkt i et udpeget uderum på skolen og biodiversitetstiltags-kortene. Eleverne skal udpege 3 tiltag de mener er mest oplagte til uderummet - udfylde arket samt tegne forslaget.

Sæt herefter eleverne op til præsentation - gerne for skoleledelsen og teknisk-ejendomsleder. På den måde indledes en samtale om hvilke tiltag skolen skal anlægge, hvilket vil styrke elevernes ejerskab og medindflydelse.

Ark 3 - Løsningsforslag til biodiversitet på skolen Område: <input type="text"/>	
Hvilke biodiversitetsløsninger har vi valgt i området: 1: 2: 3:	Beskrivelse af løsning 1:
Hvordan og hvorfor kan jeres tiltag bidrage til at øge biodiversiteten på skolen?	Beskrivelse af løsning 2:
	Beskrivelse af løsning 3:

Del 1

Hvordan kan anlæg af biodiversitetstiltag indtænkes som del af skolens undervisning?

6

Inddrag eleverne i anlæg af biodiversitetstiltag på skolen

For at gøre konkrete biodiversitetstiltag meningsfulde, med et stødt stigende antal arter af dyr og planter, er det vores anbefaling, at man sørger for at skolens elever og unge bliver inddraget som vigtige aktører i projektet. De bør være med fra idé til konkret handling og der bør udarbejdes fremadrettede handleplaner for tiltagene, hvor fx naturpleje, vedligehold og lign. skal implementeres i skolens daglige virke.

“Vi oplevede at, klimaambassadørernes interesse for biodiversitetsprojektet steg i takt med at deres roller som vigtige aktører udviklede sig under forløbet. De skulle bl.a. komme med konkrete løsningsforslag til deres skolegårde for at højne biodiversiteten. Vi ser det derfor vigtigt at lade eleverne, få stor indflydelse på de tiltag skolerne vælger at få lavet. Ikke mindst pga. deres stærke lokalkendskab til skoleområderne”. Naturformidler, Københavns Naturskole.

Ud over det praktiske arbejde med nyetableret natur, er der også andre vigtige opgaver skolen og eleverne kan arbejde med. Fx kan eleverne fremstille formidlingsskilte til de forskellige tiltag, der er anlagt. Se Klimaambassadørens egne eksempler på formidlingsskilte s.13.

Øster Farimagsgades skolegård, hvor klimaambassadørerne har arbejdet med biodiversitetstiltag

1

TRÆER OG BUSKE

Hjemmehørende arter af træer og buske, som levested og fødekilde for byens dyr. Store træer og buske er vigtige levesteder for mange arter, som bor i og lever af disse.

5

DØDT VED - LIGGENDE OG STÅENDE

Dødt ved af både store og små grene, blade, kvas, rødder osv. Her foregår nedbrydningsprocesserne og er samtidig et vigtigt levested for mange dyr, både små og store. Ved nedbrydning af organisk materiale gives ny næring til økosystemet, som så kan bruges af andre dyr. Dødt ved har derfor flere funktioner og er derfor vigtigt for biodiversitet.

10

PLANTEKASSER

Plantekasser kan være et godt alternativ til at få grønne områder ind i byen, hvis der ikke kan komme til den jord. De kan også være en del af en grønne plan.

4

FUGLEKASSER

Opsætning af fuglekasser giver de mest almindelige fugle gode vilkår for at reproducere og skabe biodiversitet.

9

BLOMSTER

Område med mange lokale hjemmehørende planter.

7

STENBUNKE

Sten er vigtige levesteder for mange dyr. Lægges de i bunker på solrige steder, skabes mange varme og overvintringssteder for forskellige dyrearter, smådyr og pattedyr. Insekter og krybdyr er afhængige af solopvarmede sten til at varme sig på.

8

VANDHUL

Vand er en vigtig kilde for alle arter og mange dyr og planter bliver tiltrukket af et vandhul, da de enten lever i og ved vand. Et vandhul vil være med til at skabe variation i et område og er en fornuftig løsning, når man vil skabe mere biodiversitet.

2

FLAGERMUSKASSER

Opsætning af flagermuskasser kan i nogle tilfælde blive beboet af få arter sommerhalvåret og være en god hjælp for disse. De fleste har dog brug for gamle store træer med naturlige hulrum og sprækker.

KVASBUNKER

Dødt ved og kvasbunker fungerer som naturlige levesteder for mange smådyr og er en nem måde at skabe variation på. Insekt- og bihoteller er en anden måde at skabe levesteder for dyr, men kan hurtigt blive for små uden at have effekt.

Kortene med biodiversitetstiltag samt øvrige arbejdsark kan downloades her

Del 2

Klimaambassadørernes
perspektiver og idéer

1

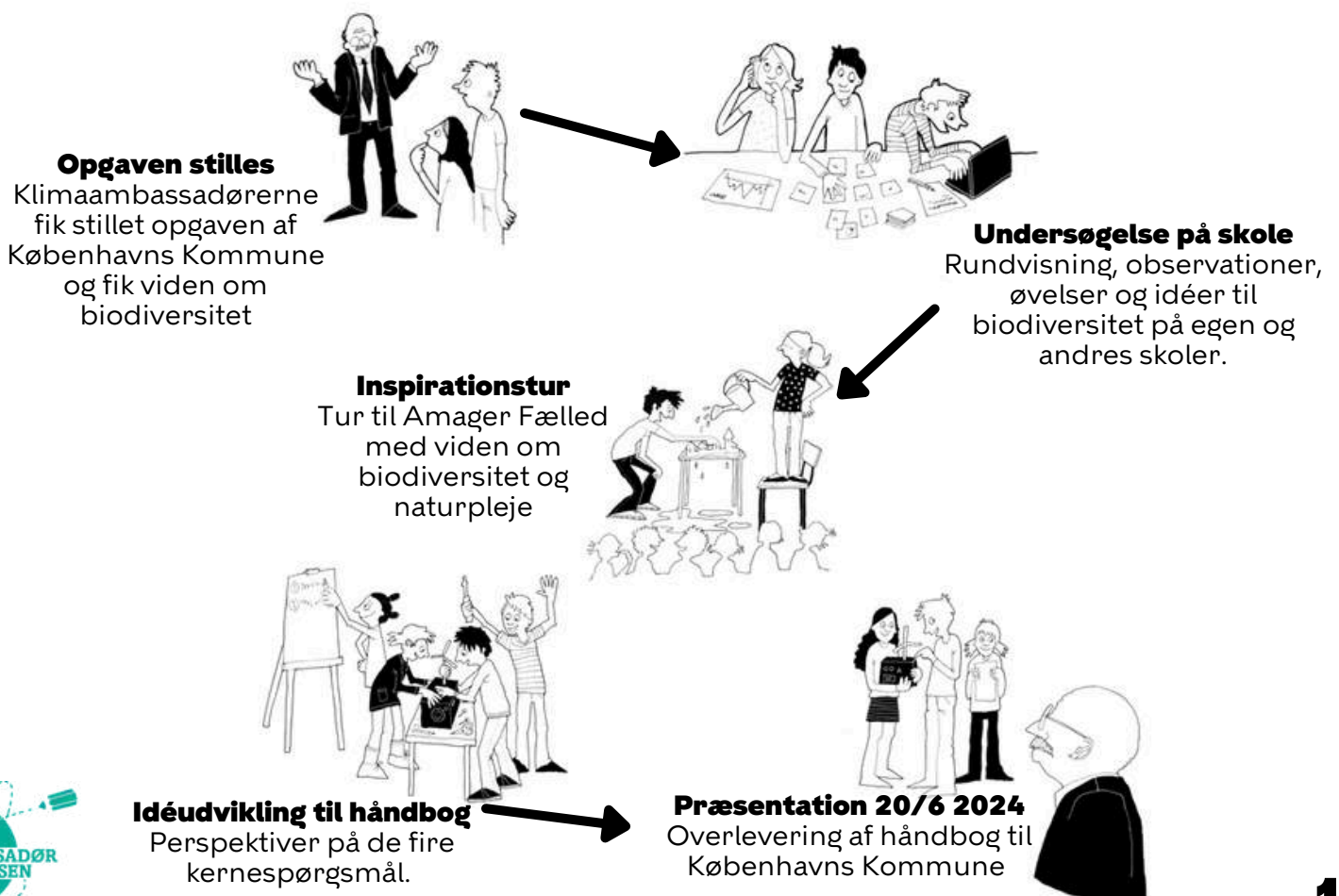
Inddragelsesprocessen

Over seks heldagsworkshops i maj - juni 2024 er 20 Klimaambassadører fra 4 skoler blevet inddraget i nedenstående procesforløb, og undervejs blevet bedt om at bidrage med perspektiver og idéer til spørgsmålene:

- Hvordan kan biodiversitet på skolen bruges i undervisningen?
- Hvordan kan biodiversiteten bidrage til det gode frikvarter?
- Hvordan kan man få skolens elever og personale til at passe på biodiversiteten på skolen?
- Hvordan kan skolen drifte og vedligeholde biodiversitetsområder?

Nedenfor ses en oversigt over inddragelsesprocessens faser.

På de følgende sider gives et indblik i Klimaambassadørernes perspektiver.

Del 2

Klimaambassadørernes
perspektiver og idéer

2

Hvordan kan biodiversitet på skolen inddrages i undervisningen?

I Håndværk og Design kan man bygge plantekasser og fuglehuse

Plante urter og grøntsager i plantekasser og bruge dem til Madkundskab

Lærerne kan bruge VOO appen, hvor de kan lave poster med arbejdsopgaver, som vi skal finde i de nærliggende naturområder.

Udpluk af klimaambassadørernes idéer

I Biologi kan vi følge fuglene som bor i fuglehusene og registrere om nye arter kommer til.

Ud i naturen! Vi synes det er fedt at tage ud og være i den rigtige natur. Det kan være på fagdage, hvor vi tager ud i skoven eller ud til vandet. Den viden vi får på fagdage i naturen kan vi tage med tilbage til skolens biodiversitetsprojekter

Involvering af hele skolen

Vi klimaambassadører mener det er vigtigt, at vi får hele skolen involveret i biodiversitetsprojekterne. Hvis skolen skal skabe nye arealer, hvor biodiversitet skal udfolde sig, vil vi gerne inddrages i planlægning og udvælgelse af områderne. Også de yngste skal forstå hvorfor vi laver ændringer i skolegården, så de kan få ejerskab og passe på de nye planter og ting i fællesområderne. De yngste klasser kan eksempelvis få ansvar for at vande og passe på planterne. Vi synes også det er vigtigt at man opsætter skilte der fortæller om tiltagene. Det skal også være tydeligt hvor man ikke skal træde, og her kunne stenbunker måske være med til at omkranse planterne, så de ikke ødelægges.

Del 2

Klimaambassadørernes
perspektiver og idéer

3

Hvordan kan biodiversiteten bidrage til det gode frikvarter?

Konkrete idéer

- Lav områder der er gode til gemme- og fangeleg
 - 'Klassens have' er et godt eksempel
- Flere boldbaner med ægte græs frem for kunstgræs. Det er flottere, friskere og bliver ikke lige så varmt.
- Flere gode klatretræer og legehuse.
- Lav små grønne afskærmede "oaser" med træer der giver skygge om sommeren.
- Lav flere plantekasser man kan sidde ved.
- Grønne tage, som kan bruges til f.eks. insekthoteller - Tagene kan evt. hælde så man både kan se det grønne bedre og bolde kan trille ned af sig selv
- Bare og ubenyttede vægge kan dækkes med bevoksning

Vores behov i skolegården

Mange af os nyder at være udendørs i pauserne, mens andre foretrækker at sidde og snakke. Nogle bruger pausetiden på boldspil som basketball, volleyball, fodbold, stikbold og 'ost'. Der er også mange, der ønsker at kunne bruge pauserne uden for skolens område.

”
Mere grønt giver
bedre frikvarter
“

DILEMMAER I FORHOLD TIL SKOLEGÅRDENS PLADSBRUG

! Der er generel pladsmangel i skolegården, og det kan være svært at finde plads til biodiversitetstiltag.

! De yngste fylder meget i gården og det kan holde udskoling fra at bruge den. Forslag om aldersopdelte områder i gården

Del 2

Klimaambassadørernes
perspektiver og idéer

4

Hvordan kan man få skolens elever og personale til at passe på biodiversiteten på skolen?

Ved positiv belønning

Lav en fed lancering for de nye arealer, hvor der lejes en isbil eller noget andet, så eleverne forbinder de nye arealer som noget værdifuldt og positivt. Her kan der også udloves en fest ved tiltagenes 1-års fødselsdag, hvis vi sammen passer godt på dem.

Design og nudging

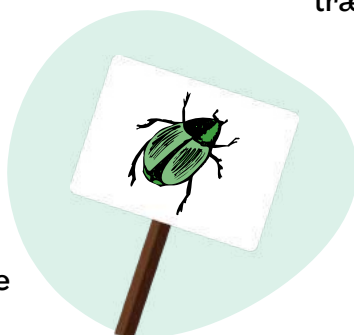
Øster Farimagsgades Skole har allerede anlagt biodiversitet og erfarede at området blev trampet ned på grund af løben og leg. Her tænker vi, at man kan anlægge stier til løb, lave hække og plante blomster langs anlægget, så man ikke løber igennem.

Lav visuelle tegn (streger eller stopsymboler) ved områder man skal passe på, som kan have en psykologisk effekt, så eleverne lader være med at træde på det.

Oplysning

Skiltning

Lav "her bor vi" skilte med tegninger af de insekter og arter der skal leve her. De skal kunne forstås af alle skolens elever – også de helt små. Skiltene skal ikke kunne rives op bruges til leg.

Inddrag elever i anlæg af biodiversitet

Alle skolens elever skal føle ejerskab, så vi passer bedre på det. Alle årgange kunne have hver deres biodiversitetsarealer, som de skal anlægge og passe på.

Inddrag forældrene

Det gør en forskel når forældrene bakker op og minder deres børn om at passe på skolens biodiversitet. Forældrene skal inviteres til lancering af områderne, de skal informeres løbende om hvad der laves, hvorfor det er vigtigt for skolen og hvilken forskel det kan gøre lokalt, hvis vi passer på anlæggene.

Lad de store klasser undervise de små

Når større klasser har fået viden om et biodiversitetsområde, kan de undervise mindre klasser. De små ser ofte op til os store, og vil derfor sandsynligvis lytte til os og passe på skolens biodiversitetstiltag.

Del 2

Klimaambassadørernes
perspektiver og idéer

5

Hvordan kan skolen drifte og vedligeholde biodiversitetsområder?

Grøn dukseordning

Man kan lave en grøn dukseordning, hvor elever på skift får ansvar for at pleje træer, fjerne blade og lave mindre beskæringer.

Drift som del af undervisningen

Bygning og vedligehold af plantekasser, fuglehuse og insekthoteller kan tænkes ind i Håndværk og Design, Billedkunst og Natur & Teknik. På den måde sikre man at arbejdet bliver seriøst og systematisk.

Hver klasse får ansvar for ét biodiversitetsanlæg

Hver plantekasse kan tilhøre en klasse, så alle får ejerskab og motiveres til, at holde klassens kasse pæn. Eleverne kan vande, plante om, fjerne ukrudt og reparere kasserne.

Klimaambassadørerne på feltarbejde, hvor biodiversiteten undersøges på Kalvebod Fælled i samarbejde med Københavns Naturskole

Del 3

Hjælp, økonomi og sikring af positivt aftryk på biodiversiteten

1

Hvordan kan skolen få økonomi og support til anlæg af biodiversitet

Biodiversitet indtænkes fremadrettet i renoveringer af skolegårde, når centralforvaltningen varetager renoveringen.

Hvis skolen selv planlægger et renoveringsprojekt af udearealer, og ønsker at tilføje biodiversitet til projektet, vil det fra efteråret 2024, være muligt at ansøge om midler via en pulje i Økonomiforvaltningen. Proceduren for dette vil blive meldt ud senere.

I enkelte tilfælde kan skolen søge midler fra Borgerpuljen til biodiversitetsprojekter i Teknik- og Miljøforvaltningen. For mere information om det, kontakt: biopuljen@kk.dk.

Læs mere og søg biodiversitetspuljen her:

Mere om skoleledelsens rolle og muligheder:

Mere om biodiversitet i Københavns Kommune:

Del 3

Hjælp, økonomi og sikring af positivt aftryk på biodiversiteten

2

Syv opmærksomhedspunkter

Københavns Naturskole har herunder udarbejdet syv punkter for at sikre et positivt aftryk på biodiversiteten.

Naturskolen arbejder løbende på projekter, hvor biodiversitet er på dagsordenen og kan rådgive på de faglige og konkrete tiltag på skolens kommende biodiversitetsprojekter.

1) Sikre jer, at de udsete arealer er mulige at anlægge på

Først må man finde pladsen til biodiversitetstiltag og sikre at der ikke er forhold på området, som gør projektet umuligt at sætte i værk. Drifts og diverse bygningsforhold skal selvfølgelig være på plads, så projektet fx ikke pludselig skal stoppes pga. en overset kloakledning man ikke havde taget højde for.

2) Hvor skal tiltagene placeres?

Når området er fundet, skal man forholde sig til om der er sol, skygge eller begge dele. Først derefter bør de konkrete tiltag besluttet endeligt. Nogle tiltag kræver fx sol og varme. Andre kræver skygge eller begge dele med flere varierede levesteder.

3) Find synergi mellem læring, leg og biodiversitet

Da skolearealer ofte er pladsmæssigt udfordret, er det givetvis også her en udfordring mange steder, at finde oplagte steder for tiltag til at højne biodiversiteten. Først må der tages hensyn til børnenes leg, læring og trivsel inden nye biodiversitetstiltag sættes i værk. Kunsten må være, at lave biodiversitetstiltag, der give inspiration og bidrager positivt til naturfagsundervisningen, samt kobler leg og læring til projektet.

4) Skab flere grønne arealer

Arealerne dækket med grønt skal øges, hvor det kan lade sig gøre på bekostning af de grå. Husk at tænke i både vand- og lodrette flader og husk desuden at der er flere økosystemtjenester knyttet til et øget grønt areal: Skygge på legepladser, afkøling, frugtsætning, æstetiske gevinster mm.

Del 3

Hjælp, økonomi og sikring af positivt aftryk på biodiversiteten

5) Variation er vigtigt, hvis det skal gøre en forskel

Husk at hver planteart typisk er vært for adskillige dyrearter og hjemmehørende arter er typisk vært for flere arter end indførte. Det kan derfor være en god ide at tænke i variation, hvilke vedplanter der plantes og i hvilke substrater de vokser i. Desuden er skygge, gødnings- og fugtighedsforhold vigtigt at forholde sig til, når man anlægger og vedligeholder grønne områder. Bemærk endvidere at visse indførte arter (invasive arter) kan blive meget dominerende og problematiske, da de mangler naturlige fjender og konkurrenter. Derfor anbefales det kun at plante hjemmehørende arter.

6) Sikre vand på matriklen

I det omfang det kan lade sig gøre bør regnvand bevares og eventuelt nedsives på matriklen. Nedsivningen er med til at aflaste kloakkerne i tilfælde af skybrud, men i en biodiversitetssammenhæng er tilstedeværelsen af ferskvand i form af mindre vandhuller vigtigere. Der findes forskellige løsninger på afskærmning og afdækning med net og gitre således at børn ikke falder i vandet.

7) Bevar biomassen på matriklen

Den biomasse der produceres af de grønne planter er grundlaget for komplekse fødenet – både som levende grønt, men i mindst lige så høj grad som dødt materiale. Stammer kan bruges som bænke og bedafgrænsninger inden de lægges i et hjørne til endegyldig formuldning. Grene og blade kan indgå i kvashegn og bunker hvis muligt for at holde det organiske materiale på matriklen. Bemærk at visne blade kan udgøre et udmærket bunddække hvis der dyrkes frugt og grøntsager, som skal holdes ukrudtsfri – eksempelvis jordbær. Bemærk at der endvidere bliver et mindre CO₂-aftryk når biomassen ikke skal køres væk fra matriklen!

Find inspiration i 'Kort til biodiversitetstiltag' og i 'Artsliste over hjemmehørende arter', som kan downloades via QR-koden

Tak til Klimaambassadørerne

**fra Øster Farimagsgades Skole, Korsager Skole,
Lundehusskolen og Valbyskolen**

Jakob, Victoria, Livia, Alma, Gülsüm, Oskar, Thomas, Ida,
Emilia, Asli, Elsebeth, Nikolaj, Agnes, Abraham, Minahil,
Aleksandra, Fatma, Mattias, Sally, Svend Artur, Lila

Klimaambassadøruddannelsen

Bæredygtig Generation

(Afdeling for Bæredygtig Udvikling)

bg@kk.dk

3091 2998

